

Vastaus valtuustoaloitteeseen Palojoen, Metsäkylän ja Herusten vaalihuoneistot uudestaan käyttöön

Valtuusto 16.04.2025 § 37

Minna Jokinen (peruss.) sekä 21 muuta allekirjoittajaa jättivät valtuustoaloitteen, että Palojoen, Metsäkylän ja Herusten vaalihuoneistot saadaan uudelleen käyttöön seuraavien vaalien aikaan ja siitä eteenpäin.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Kunnanhallitus 20.10.2025

519/00.02.00.02/2025

Varavaltuutettu Minna Jokinen ja 21 muuta allekirjoittajaa ovat 16.4.2025 tehneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Palojoen, Metsäkylän ja Herusten äänestysalueet otetaan uudelleen käyttöön seuraavien vaalien ajaksi ja siitä eteenpäin.

Aloitteessa esitetään, että lakkautetuille äänestysalueille voitaisiin nimetä pienempi määrä vaalivirkailijoita, koska vaalivirkailijat ovat olleet sitoutuneita ja pyrkineet olemaan paikalla koko vaalipäivän ajan. Aloitteen mukaan tällä tavoin kulut saataisiin pienemmiksi.

Lisäksi aloitteessa esitetään, että Palojoen, Metsäkylän ja Herusten äänestysalueiden lakkauttamisesta saavutetut todelliset säästöt selvitetään. Aloitteen mukaan selvityksessä tulisi huomioida myös kirjastoauton kiertäminen haja-asutusalueilla, kuten polttoainekulut sekä kuljettajan ja vaalivirkailijoiden palkkakulut.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Nurmijärven kunnanvaltuusto päätti 28.8.2024 § 34 kunnan äänestysaluejaon muutoksesta. Päätöksen yhteydessä arvioitiin, että Palojoen, Metsäkylän ja Herusten äänestysalueiden lakkauttaminen oli perusteltua, koska äänestäjämääriin nähden äänestysalueet olivat hyvin pieniä, ja toiminnan järjestämisestä aiheutuneet kustannukset olivat suhteessa korkeita.

Päätöksen taustalla oli myös kunnan Nuuka-ohjelman mukaiset säästötoimet, jotka edellyttivät kustannustehokkaampia ratkaisuja. Päätöksen perusteluina otettiin huomioon muun muassa äänestäjien lukumäärä, äänestysaktiivisuus, äänestyspaikkojen saavutettavuus sekä vaaliviranomaisten rekrytoinnin ja organisoinnin toimivuus.

Aloitteessa esitetään, että äänestysalueille nimetään vaalivirkailijoiden pienempi henkilömäärä. Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Jokaisella äänestyspaikalla tulee näin ollen olla vähintään kahdeksan henkilöä. Käytännössä

vaalilautakunnassa on tarpeellista olla viisi varajäsentä eli yhteensä kymmenen henkilöä, jotta äänten laskenta sujuu tehokkaasti ja luotettavasti sekä voidaan varautua mahdollisiin sairaustapauksiin tai muihin henkilömuutoksiin.

Aloitteessa tuodaan esiin, että kirjastoauton kiertäminen haja-asutusalueille polttoainekuluineen ja palkkakuluineen lisää kustannuksia. Kunnan kirjastoauto on kiertänyt vaaliautona jo vuodesta 2021 lähtien. Reittiä ja kirjastoauton kiertopäiviä on muutettu jokaisia vaaleja varten äänestysaktiivisuuden mukaan. Kun Palojoen, Metsäkylän ja Herusten äänestysalueet lakkautettiin, vaaliauton reitti suunniteltiin kulkemaan kyseisillä alueilla. Äänestysalueiden lakkauttaminen ei ole aiheuttanut lisäkustannuksia kirjastoauton käytöstä.

Äänestysalueiden lakkautuspäätökseen liittyneiden kustannuslaskelmien jälkeen vaalilautakuntien palkkioita on korotettu, mikä osaltaan on lisännyt äänestysalueiden järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Kustannuslaskelman perusteella yhden lakkautetun äänestysalueen järjestämisestä aiheutuisi kunnalle noin 6 400 euron kulut vaaleittain. Summa sisältää vaalilautakunnan palkkiot, IT- ja kalustokulut sekä muut käytännön järjestelyihin liittyvät menot. Palkkiot on laskettu sen oletuksen mukaan, että kaikki kymmenen vaalilautakunnan jäsentä osallistuvat kahteen koulutukseen, järjestäytymiskokoukseen ja ovat paikalla koko vaalipäivän ajan. Mikäli todellinen osallistumisprosentti olisi noin 75 %, palkkiomenot olisivat noin 3 700 euroa, jolloin yhden äänestysalueen kokonaiskulut olisivat noin 5 100 euroa. Kolmen lakkautetun äänestysalueen palauttaminen aiheuttaisi näin ollen arviolta noin 15 000–19 000 euron lisäkustannukset vaaleittain.

Keskeisenä perusteena äänestysalueiden vähentämiselle olivat toiminnalliset syyt, kuten haasteet vaalilautakuntien jäsenten kokoamisessa sekä ennakkoäänestyksen kasvanut merkitys. Taloudellisen perusteiden lisäksi toiminnalliset syyt puoltavat edelleen sitä, ettei äänestysalueiden määrää ole tarkoituksenmukaista lisätä.

Kunnan tavoitteena on edelleen turvata äänioikeuden käyttäminen koko kunnan alueella sujuvasti ja yhdenvertaisesti, ottaen huomioon sekä lainsäädännön velvoitteet että kunnan taloudelliset resurssit. Äänestäjien yhdenvertaisuus ja palveluiden saavutettavuus voidaan turvata vaaliautona toimivan kirjastoauton sekä muiden äänestyspaikkojen ja ennakkoäänestyksen avulla.

Aloitteessa esitetyt näkökulmat liittyen kustannuksiin, vaalivirkailijoiden sitoutumiseen ja kirjastoauton kuluihin on huomioitu, mutta ne eivät anna aihetta muuttaa voimassa olevaa äänestysaluejakoa tai palauttaa lakkautettuja äänestysalueita.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se päättää

1. hyväksyä edellä annetun vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä
2. todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi
hallintopäällikkö Outi Kylväjä, outi.kylvaja(at)nurmijarvi.fi
kunnanlakimies Tony Papinaho, tony.papinaho(at)nurmijarvi.fi

Päätös

